

Medical-Surgical Nursing

Clinical Management
for Positive Outcomes

การพยาบาล ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ที่มีปัญหาสุขภาพ

บรรณาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

* 8 0 0 3 7 1 5 2 *

การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่...

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

Joyce M. Black
Jane Hokanson Hawks

เล่ม **1**

สารบัญ

เล่ม 1

1 การส่งเสริมการดูแลตนเอง (Promotion of Self-Care)

1 การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) 3 *รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์*

แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ 3

แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพดี 4

ความสัมพันธ์ระหว่างโรค ความเจ็บป่วย สุขภาพ และ
ความมีสุขภาพดี 5

แนวความคิดของการสร้างเสริมสุขภาพ 6

วิวัฒนาการแนวคิดของการสร้างเสริมสุขภาพ 7

แนวคิดทางระบาดวิทยา 8

รูปแบบของการสร้างเสริมสุขภาพ 22

การสอนและการสร้างแรงจูงใจผู้ป่วย 24

ปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อโรคเรื้อรัง 24

การบำบัดเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค 29

การปรับปรุงปัจจัยเสี่ยงกับพฤติกรรมสุขภาพ 30

การแก้ไขสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเสี่ยงของสุขภาพ 34

2 การสร้างเสริมสุขภาพในผู้ใหญ่วัยกลางคน และวัยสูงอายุ

(Health Promotion in Middle-Aged and
Older Adults) 37

รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์ และอาจารย์ ดร. นภาพร วาณิชกุล

ส่วนที่ 1 การสร้างเสริมสุขภาพในผู้ใหญ่วัยกลางคน (Health Promotion in Middle-Aged Adults) 37

ภาวะเสี่ยงทางสุขภาพ 37

การสร้างเสริมสุขภาพ 38

การป้องกันการบาดเจ็บและความเจ็บป่วย 47

การคัดกรองโรค 54

ส่วนที่ 2 การสร้างเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ

(Health Promotion in Older Adults) 58

การพยาบาลและการศึกษาภาวะการณืชราภาพ 58

การเสื่อมสภาพตามวัยและกระบวนการทาง

พยาธิสภาพที่พบบ่อย 64

ภาวะการเจ็บป่วย 64

ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
(Functional Status) 65

ความผิดปกติทางสุขภาพจิตในผู้สูงอายุ

(Mental health disorders in older adults) 71

การใช้ยาในผู้สูงอายุ 75

ความต่อเนื่องของการดูแลสุขภาพและการปรับ
การดำรงชีวิต 76

ประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 80

3 การประเมินภาวะสุขภาพ

(Health Assessment) 85

รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์

การซักประวัติสภาวะสุขภาพ 86

การซักประวัติสภาวะสุขภาพด้วยการสัมภาษณ์ 86

แนวทางในการซักประวัติด้วยการสัมภาษณ์ 87

ส่วนประกอบของประวัติสภาวะสุขภาพ 88

การสร้างเสริมสุขภาพและการประเมินความเสี่ยง
ด้านสุขภาพ 96

การซักประวัติสุขภาพด้วยการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ 98

การบันทึกประวัติสุขภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ 99

การประยุกต์กระบวนการพยาบาลเพื่อประเมินสุขภาพ 99

การตรวจร่างกาย (Physical Examination) 100

วัตถุประสงค์ของการตรวจร่างกาย 100

ระดับของการตรวจร่างกาย 100

ความถูกต้องในการตรวจร่างกาย 100

การตรวจร่างกายและกระบวนการพยาบาล 101

เทคนิคในการตรวจร่างกาย 101

แนวทางในการตรวจร่างกาย 107

การตรวจร่างกายแบบคัดกรองโรคในผู้ใหญ่ทั่วไป 110

การสิ้นสุดกระบวนการประเมินสุขภาพ 114

การบันทึกสิ่งที่ตรวจพบ 114

การประเมินสุขภาพ การวินิจฉัยทางการแพทย์

และกระบวนการพยาบาล 114

การประเมินเพื่อการวินิจฉัย 114

การจัดการทางการแพทย์โดยทั่วไป 114

ความจำเพาะเจาะจงและความไวของการทดสอบ
เพื่อการวินิจฉัย 115

การรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ 116
 การตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยโรค 116
 การวินิจฉัยด้วยภาพถ่าย (Diagnostic imaging) 123
 กล้องส่องภายใน 134
 การตรวจด้วยวิธีทางเซลล์วิทยา (Cytology) 134

4 การรักษาเสริมและการบำบัดทางเลือก (Complementary and Alternative Therapies)

139

ผศ.ดร. อุษาวดี อัครวิเศษ

การรักษาเสริม การบำบัดทางเลือกและการรักษา
 แบบบูรณาการ 139
 ทำไมบุคคลจึงเลือกการบำบัดทางเลือก 141
 บทบาทของพยาบาล 141
 ประเด็นที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาเรื่องการรักษาเสริม
 และการบำบัดทางเลือกกับผู้รับบริการ 142
 การรักษาเสริมและการบำบัดทางเลือกตามการจำแนกของ
 NCCAM 147
 ลักษณะของการรักษาเสริมและการบำบัดทางเลือก
 ที่ปรากฏในตำรา 147

2 การพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด (Clients Having Surgery and Wounds)

5 ผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัด

(Clients Having Surgery) 153

ผศ. เรณู อางสาส์

การพยาบาลผู้ที่มารับการผ่าตัด (Perioperative nursing) 153
 หลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัด 153
 ระยะก่อนผ่าตัด (Preoperative period) 154
 ระยะระหว่างผ่าตัด 176
 ระยะหลังผ่าตัด (Postoperative period) 193

6 การพยาบาลผู้ที่มีบาดแผล (Clients with Wounds) 209

ผศ. เรณู อางสาส์

การหายของแผลตามปกติ (Normal wound healing) 209
 ผู้ป่วยที่มีการอักเสบรุนแรง 214
 ผู้ป่วยกับการอักเสบเรื้อรัง 218

ผู้ป่วยที่ทำผ่าตัด 218
 ผู้ป่วยที่มีแผลเปิด 219
 การหายของแผลที่ผิดปกติ 225

7 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่ต้องการเปลี่ยนอวัยวะ (Management of Clients Requiring Transplantation) 229

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง 230

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 232

ผู้ป่วยที่เจ็บป่วยอยู่ในระยะสุดท้าย 232

ผู้ป่วยที่รับบริจาคอวัยวะในระยะหลังผ่าตัด 239

ผู้ป่วยที่ได้รับการเปลี่ยนอวัยวะแต่ละประเภท 243

การดูแลตนเอง 246

3 การเข้า ความเจ็บปวด และ การตระหนักรู้ (Arousal, Pain and Conscious Awareness)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาการเข้า

ความเจ็บปวด และสติตระหนักรู้ความรู้สึกเจ็บปวด

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

8 ผู้ป่วยที่มีปัญหาความเจ็บปวด

(Clients with Pain) 260

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

ปัญหาความเจ็บปวด 260

คำจำกัดความของความเจ็บปวด 262

การรับรู้ความเจ็บปวด 263

ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและความเชื่อที่คลาดเคลื่อน

(Misconceptions and Myths) 264

มาตรฐานและแนวปฏิบัติเพื่อการจัดการความเจ็บปวด 267

ประเภทของความเจ็บปวด 268

แหล่งของความเจ็บปวด 271

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเจ็บปวด 276

ยาที่ใช้ควบคุมความเจ็บปวด 287

ยาดมสลบ 287

ยาแก้ปวด 289

ผู้ป่วยที่เป็นโรคเสพติด

(Clients with Addictive Disease) 308

การบำบัดความเจ็บปวดโดยไม่ใช้ยา

(Nonpharmaceutical intervention) 308

การประเมินผลและการบันทึก 315

9 ประเด็นการดูแลเพื่อบรรเทาอาการทุกข์ทรมาน

(Perspectives in Palliative Care) 321

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

วิวัฒนาการของการดูแลกึ่งวิถีและการดูแล เพื่อบรรเทา

ความทุกข์ทรมาน

(Evolution of Hospice and Palliative Care) 321

อาการไม่สุขสบายในระยะบั้นปลายแห่งชีวิต 326

ความเจ็บปวด 326

อาการหายใจลำบาก (Dyspnea) 329

อาการหลงลืม (Delirium) 331

อาการซึมเศร้า 334

การอ่อนล้า และหมดแรง (Fatigue and Weakness) 334

อาการนอนไม่หลับ 336

กลุ่มอาการขาดอาหารรุนแรง-เบื่ออาหาร

(Cachexia-Anorexia Syndrome) 337

ตัวบ่งชี้ภาวะใกล้ถึงแก่กรรม (Indicators of imminent death) 338

การสื่อสารในระยะใกล้ถึงแก่กรรม 339

การสนับสนุนระดับครอบครัวผู้วายชนม์

(Support of the grieving family) 339

10 ผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการนอนหลับ

และการพักผ่อนและอ่อนเพลีย

(Clients with Sleep and Rest Disorders and

Fatigue) 347

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

การนอนหลับ และความผิดปกติในแบบแผนการนอนหลับ 347

การนอนหลับผิดปกติ (Sleep Disorders) 351

Dyssomnias 351

Parasomnias 356

ความผิดปกติของการนอนหลับที่เกี่ยวข้องกับ

การเจ็บป่วยทางกายและทางจิตใจ 357

ปัญหาการนอนหลับขณะพักรักษาในโรงพยาบาล 360

การประเมินเพื่อวินิจฉัย 361

อาการอ่อนเพลียเรื้อรัง (Chronic Fatigue) 363

11 การพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาจิตสังคม และสุขภาพจิต

(Clients with Psychosocial and Mental Health Concerns) 369

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

สถานการณ์จำลองผู้ป่วย 371

ประเด็นการอภิปรายและวิเคราะห์ 371

ความต้องการเพิ่มเติมสำหรับผู้ป่วยที่มีความเจ็บป่วยทางจิต 374

สาเหตุของความผิดปกติทางจิต 376

สาเหตุจากความวิตกกังวล 376

โรคจิตเภท (Schizophrenia) 378

ความผิดปกติทางอารมณ์ (Mood Disorders) 380

12 ผู้ป่วยติดสารเสพติด (Clients with Substance Abuse Disorders) 387

รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

กรอบการอธิบายพฤติกรรมกรรมการเสพติด

(Frameworks for explaining addictive behaviors) 389

คำจำกัดความและคำที่ใช้ 390

การประเมินทั่วไป 390

การประเมิน และการจัดการผู้ป่วยที่ใช้ยาหรือสารเสพติด 395

การดื่มสุรา 395

ยาบ้า หรือแอมเฟตามีน 398

คาเฟอีน 399

แคนนาบิส หรือกัญชา 400

โคเคน 400

สารหลอนประสาท (Hallucinogens) 401

สารระเหย (Inhalants) 402

นิโคติน 402

โอปิออยด์ส (Opioids) 402

เฟนซีคลิดีน (Phencyclidine: PCP) 403

ยาสงบประสาท ยานอนหลับ และยากลายกังวล 403

การบำบัดสำหรับผู้ติดยา และสุรา 406

การเผชิญหน้ากับการเสพติด 406

ทางเลือกในการรักษา 407

การป้องกันการหวนกลับไปเสพติดใหม่ 408

การผ่าตัดกับการใช้สารเสพติด 408

การดูแลบุคลากรที่มสุขภาพซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้ป่วย

ติดสารเสพติดมีปัญหาเสพติดสารเสพติด 409

4 เพศสัมพันธ์และความผิดปกติ ในระบบสืบพันธุ์ (Sexuality and Reproductive Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์
ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

13 การประเมินระบบสืบพันธุ์ (Assessment of the Reproductive System) 427

ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ และ ดร. พรทิพย์ คณานันท์

ระบบเจริญพันธุ์สตรี 428

การซักประวัติ 428

การตรวจร่างกาย 433

เต้านม และรักแร้ 434

อวัยวะสืบพันธุ์ (Pelvis) 437

การตรวจวินิจฉัย (Diagnostic Tests) 442

ระบบเจริญพันธุ์เพศชาย (The Male Reproductive System) 451

การซักประวัติ (History) 451

การตรวจร่างกาย (Physical Examination) 455

การตรวจเต้านม และรักแร้ (Breasts and Axillae) 456

อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (External Genitalia) 456

ต่อมลูกหมาก (Prostate) 459

การตรวจวินิจฉัย (Diagnostic Test) 460

การป้องกันปัญหาของระบบสืบพันธุ์เพศชาย

(Prevention of Male Reproductive Problems) 463

14 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ ในระบบสืบพันธุ์สตรี (Management of Women with Reproductive Disorders) 465

ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

ความผิดปกติของการมีประจำเดือน 465

อิทธิพลด้านวัฒนธรรม (Cultural Influences) 465

ผลกระทบของความผิดปกติทางรีเวช

(Reactions to Manifestations) 466

การปวดประจำเดือน (Dysmenorrhea) 466

กลุ่มอาการก่อนหมดประจำเดือน

(Premenstrual Syndrome : PMS) 468

การมีเลือดออกผิดปกติ (Abnormal Uterine Bleeding) 470

การไม่มีประจำเดือน (Amenorrhea) 470

การมีเลือดประจำเดือนมากเกินปกติในแต่ละรอบเดือน
(Menorrhagia) 471

การมีเลือดออกกระหว่างมีรอบเดือน (Metrorrhagia) 473

การหมดประจำเดือน (Menopause) 473

การหมดประจำเดือนจากการผ่าตัด (Surgical Menopause) 473

การเปลี่ยนแปลงในช่วงก่อนหมดประจำเดือน

(Perimenopausal Changes) 473

Vasomotor Instability 473

ช่องคลอดฟอตัวและการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ

(Atropic Vaginitis and Other Changes) 474

เลือดออกหลังหมดประจำเดือน (Postmenopausal Bleeding) 477

การติดเชื้อในอุ้งเชิงกราน (Pelvic Inflammatory Disease : PID) 477

การติดเชื้อในอุ้งเชิงกรานชนิดเรื้อรัง

(Chronic Pelvic Inflammatory Disease) 479

ความผิดปกติของมดลูก (Uterine Disorders) 480

Endometriosis 480

เนื้องอกมดลูกชนิดไม่ร้ายแรง (เนื้องอกของกล้ามเนื้อเรียบมดลูก)

(Benign Uterine tumors (Leiomyomas)) 482

มะเร็งเยื่อบุมดลูก (Endometrial (Uterine) Cancer) 485

มะเร็งปากมดลูก (Cervical cancer) 486

ภาวะกระบังลมหย่อน

(Urogenital displacement and prolapse) 489

ติ่งเนื้อ (Polyps) 492

ความผิดปกติที่รังไข่ (Ovarian Disorders) 493

เนื้องอกรังไข่ชนิดไม่ร้ายแรง (Benign Ovarian Tumors) 493

มะเร็งรังไข่ (Ovarian Cancer) 494

ความผิดปกติของช่องคลอด (Vaginal Disorders) 495

การมีสารคัดหลั่งและหนองออกทางช่องคลอด

(Vaginal Discharge and Pruritus) 495

ช่องคลอดอักเสบ (Vaginitis) 496

Toxic Shock Syndrome (TSS) 496

ช่องคลอดอักเสบวัยชรา (Atrophic Vaginitis) 496

ช่องคลอดที่เกิดรูทะลุ (Vaginal Fistulae) 496

มะเร็งช่องคลอด (Vaginal Cancer) 498

ความผิดปกติของอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก

(Vulvar disorders) 499

อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกอักเสบ (Vulvitis) 499

มะเร็งอวัยวะเพศภายนอก (Vulvar Cancer) 500

ต่อมบาร์โธลินอักเสบ (Bartholinitis) 502

การตัดขลิบอวัยวะเพศหญิง

(Female Genital Mutilation : FGM) 502

**15 การจัดการเกี่ยวกับผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ
ของเต้านม
(Management of Clients with Breast
Disorders) 507**

รศ. สุวิมล กิมปี

- มะเร็งเต้านมในผู้หญิง (Breast Cancer in Women) 507
 มะเร็งเต้านมแบบปฐมภูมิ (Primary Breast Cancer) 521
 การเกิดโรคซ้ำเฉพาะที่ (Local Recurrence) 540
 การแพร่กระจายของมะเร็งเต้านม (Metastatic Breast Cancer) 541
 มะเร็งเต้านมในผู้ชาย (Breast Cancer in Men) 543
 โรคเนื้องอกไม่ร้ายแรงที่เต้านม (Benign Breast Disease) 544
 การผ่าตัดตกแต่งเต้านม (Mammoplasty) 545

**16 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อ
ทางเพศสัมพันธ์
(Management of Clients with Sexually
Transmitted Diseases) 551**

ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์: ขอบเขตที่ควรรู้ 551
 โรคที่เกิดร่วมกับท่อปัสสาวะอักเสบหรือปากมดลูกอักเสบ
 (Diseases Characterized by Urethritis or Cervicitis) 557
 Chlamydial infection 557
 โรคหนองใน (Gonorrhea) 558
 โรคที่มีลักษณะเป็นแผลเรื้อรัง
 (Diseases Characterized by Ulcerations) 559
 ซิฟิลิส (Syphilis) 559
 เริมที่อวัยวะเพศ (Genital Herpes) 561
 โรคแผลริมอ่อน (Chancroid) 563
 Lymphogranuloma Venereum 563
 Granuloma Inguinale หรือ Donovanosis 564
 การติดเชื้อ Human Papillomavirus 564
 หูดหงอนไก่ (Genital Warts หรือ Condylomata Acuminata) 564
 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีสิ่งคัดหลั่งออกทางช่องคลอด
 (Diseases Characterized by Vaginal Discharge) 566
 Trichomoniasis 566
 Bacterial Vaginosis 567
 โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง
 (Acquired Immunodeficiency Syndrome : AIDS) 568
 Vaccine-Preventable Diseases 568
 โรคไวรัสตับอักเสบ (Hepatitis) 568
 Diseases Caused by Infestations 568

- Pediculosis pubis และ Scabies 568
 Sexually Transmitted Enteric Infections 569
 การบริหารจัดการกับผู้ที่ถูกทำร้ายทางเพศ
 (Management of Client with Sexual Assault) 569

**17 การจัดการผู้ป่วยที่มีปัญหาความผิดปกติ
ระบบสืบพันธุ์ชาย
(Management of Men with Reproductive
Disorders) 571**

ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

- ความผิดปกติของต่อมลูกหมาก 572
 โรคต่อมลูกหมากโต (Benign Prostatic Hyperplasia: BPH) 572
 มะเร็งต่อมลูกหมาก (Prostate Cancer) 598
 ต่อมลูกหมากอักเสบ (Prostatitis) 600
 ความผิดปกติของอัณฑะและถุงอัณฑะ
 (Testicular and Scrotal Disorder) 603
 มะเร็งของลูกอัณฑะ (Testicular Cancer) 603
 การบิดของอัณฑะ (Testicular torsion) 606
 ลูกอัณฑะอักเสบ (Orchitis) 606
 ท่อน้ำกามอักเสบ (Epididymitis) 606
 ถุงน้ำในอัณฑะ (Hydrocele) ถุงเลือด (Hematocele)
 และถุงน้ำอสุจิ (Spermatocele) 607
 หลอดเลือดดำขอด (Varicocele) 607
 การตัดท่ออสุจิ (Vasectomy (elective sterilization)) 607
 การอยู่ผิดที่ของอัณฑะ
 (Undescended or Mispositioned testicles) 608
 การมีบุตรยาก (Infertility) 609
 ความผิดปกติขององคชาติ (Penile Disorder) 612
 เยื่อหุ้มปลายองคชาติตีบ (Phimosis) 612
 Paraphimosis 612
 หนังหุ้มปลายองคชาติและการอักเสบของแกลนองคชาติ
 (Posthitis and Balanitis) 613
 ท่อปัสสาวะอักเสบ (Urethritis) 613
 ท่อปัสสาวะตีบ (Urethral stricture) 613
 Epispadia 613
 Hypospadias 613
 Peyronie's disease 613
 ภาวะองคชาติแข็งตัวอยู่นานผิดปกติ (Priapism) 614
 โรคมะเร็งองคชาติ (Penile cancer) 614
 การบาดเจ็บที่องคชาติและถุงอัณฑะ
 (Penile and Scrotal injuries) 615
 อวัยวะเพศไม่แข็งตัว (Erectile dysfunction: ED) 615

เล่ม 2

5 ลีธพันธุศาสตร์

(Physiologic Genomics)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา (Anatomy and Physiology Review) ลีธพันธุศาสตร์ (Physiologic Genomics)
ผศ. ดร. ทิพา ต่อสกุลแก้ว

18 มุมมองทางพันธุศาสตร์

(Perspectives in Genetics)
ผศ. ดร. ทิพา ต่อสกุลแก้ว

6 พื้นฐานการพยาบาลอาหุศาสตร์-ศัลยศาสตร์ : องค์ประกอบของน้ำในร่างกาย

(Foundation of Medical-Surgical Nursing: Body Fluid Components)

ทบทวนกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของสารน้ำในร่างกาย สัดส่วนของสารน้ำในร่างกาย และการทำงานของเซลล์

(Anatomy and Physiology Review: Body Fluid Compartments and Cellular Function)
รศ. กัญญา ออประเสริฐ

19 ผู้ป่วยที่มีภาวะเสียดุลน้ำ

(Clients with Fluid Imbalances)
รศ. กัญญา ออประเสริฐ

20 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเสียสมดุลอิเล็กโตรไลต์

(Clients with Electrolyte Imbalances)
ผศ. วรณช เกียรติพงษ์ถาวร

21 ภาวะสมดุลของกรดด่าง (Acid-Base Balance)

ผศ. วรณช เกียรติพงษ์ถาวร

7 ความผิดปกติด้านโภชนาการ

(Nutritional Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบโภชนาการ (ทางเดินอาหาร)

(Anatomy and Physiology Review: The Nutritional (Gastrointestinal) System)
รศ. ดร. มิ่งศรี ศรีมรกต

22 การประเมินภาวะโภชนาการ และระบบทางเดินอาหาร

(Assessment of Nutrition and the Digestive System)
รศ. ดร. มิ่งศรี ศรีมรกต

23 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทุโภชนาการ

(Management of Clients with Malnutrition)
รศ. ดร. มิ่งศรี ศรีมรกต

24 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหา

การรับประทานอาหาร

(Management of Clients with Ingestive Disorders)
รศ. ดร. มิ่งศรี ศรีมรกต

25 การจัดการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีความผิดปกติของ

ระบบทางเดินอาหาร (Management of Clients with Digestive Disorders)

ผศ. รัชฎ์ลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์, ผศ. ภัสพร ขำวิชา

8 ความผิดปกติในระบบขับถ่าย

(Elimination Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบขับถ่าย (Anatomy and Physiology Review: The Elimination System)
ผศ. ดร. ชูชื่น ชีวพูนผล

26 การประเมินการขับถ่าย (Assessment of Elimination)

ผศ. ดร. ชูชื่น ชีวพูนผล

27 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของลำไส้

(Management of Clients with Intestinal Disorders)
ผศ. รัชฎ์ลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์

28 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่ปัสสาวะผิดปกติ

(Management of Clients with Urinary Disorders)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

29 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยภาวะไตทำงานผิดปกติ

(Management of Clients with Renal Disorders)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

30 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยไตวาย

(Management of Clients with Renal Failure)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

9 ความผิดปกติด้านการเผาผลาญ

(Metabolic Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบต่อมไร้ท่อและระบบการเผาผลาญ

(Anatomy and Physiology Review: The Metabolic Systems)
ดร. รัตนา จารูวรรณ, ผศ. รัชฎ์ลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์

31 การประเมินสภาพร่างกายผู้ป่วยโรคระบบต่อมไร้ท่อ

และเมตาบอลิซึม (Assessment of the Endocrine and Metabolic System)

ดร. รัตนา จารูวรรณ, อาจารย์นิตารัตน์ ไทโก

32 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของ

ต่อมธัยรอยด์และต่อมพาราธัยรอยด์ (Management of Clients with Thyroid and Parathyroid)

ดร. รัตนา จารูวรรณ, อาจารย์นิตารัตน์ ไทโก

- 33** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของต่อมหมวกไตและต่อมพิทูอิทารี
(Management of Clients with Adrenal and Pituitary Glands Disorders)
ดร. รัตนา จารวรรโณ, อาจารย์นิศารัตน์ โห้โก้
- 34** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยเบาหวาน
(Management of Clients with Diabetic Mellitus)
ผศ.ดร. บุญศรี กิตติโชติพาณิชย์, อาจารย์สุมิตตา สว่างทุกซ์
- 35** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับอ่อนที่เกี่ยวกับต่อมมีท่อและทางเดินน้ำดี
(Management of Clients with Exocrine Pancreatic and Biliary Disorders)
ผศ. ธัญญลักษณ์ วงนะวิศิษฏ์, ผศ. ภัสพร ขำวิชา
- 36** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ
(Management of Clients with Hepatic Disorders)
ผศ. ธัญญลักษณ์ วงนะวิศิษฏ์, ผศ. ภัสพร ขำวิชา

- 41** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของกล้ามเนื้อและโครงกระดูก (Management of Clients with Musculoskeletal Disorders)
รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์
- 42** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บ หรือการใช้เกินของกล้ามเนื้อและโครงกระดูก (Management of Clients with Musculoskeletal Trauma and Overuse)
รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

เล่ม 3

10 ระบบผิวหนัง

(Integumentary System)
ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบผิวหนัง
(Anatomy and Physiology Review: The Integumentary System)
ดร. สุวชิรา ศรีแสง

- 37** การประเมินสภาพร่างกายผู้ป่วยระบบผิวหนัง
(Assessment of The Integumentary System)
ดร. สุวชิรา ศรีแสง
- 38** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของผิวหนัง
(Management of Clients with Integumentary Disorders)
อาจารย์ไพธิน สันติวรรณนท์
- 39** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บจากแผลไหม้
(Management of Clients with Burn Injury)
ผศ.ดร. อรพรรณ ไตสิงห์

11 ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว

(Mobility disorders)
ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก
(Anatomy and Physiology Review: The Musculoskeletal System)
รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

- 40** การประเมินระบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก
(Assessment of the Musculoskeletal System)
รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

12 ความผิดปกติในระบบสัมผัส

(Sensory Disorders)
ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาตาและหู
(Anatomy and Physiology Review: The Eyes and Ears)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต, อาจารย์สุชาดา ภัทรมงคลฤทธิ์

- 43** การประเมินทางตาและหู
(Assessment of The Eyes and Ears)
ดร. ปรากฏทิพย์ ฉายพุทธ, อาจารย์สุชาดา ภัทรมงคลฤทธิ์
- 44** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางตา
(Management of Clients with Visual Disorders)
อาจารย์สุชาดา ภัทรมงคลฤทธิ์
- 45** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางการได้ยินและการทรงตัว (Management of Clients with Hearing and Balance Disorders)
ดร. ปรากฏทิพย์ ฉายพุทธ

13 สติปัญญาและการรับรู้ที่ผิดปกติ

(Cognitive and Perceptual Disorders)
ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบประสาท
(Anatomy and Physiology Review: The Neurologic System)
ผศ.ดร. วลัยลดา ฉันท์เรืองวนิชย์

- 46** การประเมินทางระบบประสาท
(Assessment of The Neurologic System)
ผศ.ดร. วลัยลดา ฉันท์เรืองวนิชย์
- 47** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่หมดสติหรือสับสน
(Management of Comatose or Confused Clients)
ผศ. อรุณ นุรักษ์เช
- 48** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับสมองใหญ่
(Management of Clients with Cerebral Disorders)
ผศ. อรุณ นุรักษ์เช
- 49** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
(Management of Clients with Stroke)
ผศ.ดร. วลัยลดา ฉันท์เรืองวนิชย์

- 50** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบประสาทส่วนปลาย (Management of Clients with Peripheral Nervous System Disorders)
ผศ. ดร. จงจิต เสน่หา
- 51** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติจากความเสื่อมทางระบบประสาท (Management of Clients with Degenerative Neurological Disorders)
ผศ. วันดี ไตสุขศรี
- 52** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลัง (Management of Clients with Spinal Cord Injury)
รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์
- 53** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางรูห์มาติก (Management of Clients with Rheumatic Disorders)
ผศ. วันดี ไตสุขศรี

เล่ม 4

14 ความผิดปกติของหลอดเลือดและระบบไหลเวียนโลหิต (Circulatory Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบไหลเวียนเลือด (Anatomy and Physiology Review: The Circulatory Systems)
นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

- 54** การประเมินสภาพผู้ป่วยระบบหลอดเลือด (Assessment of the Vascular System)
นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
- 55** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะความดันโลหิตสูง (Management of Clients with Hypertensive Disorders)
*นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ,
นาวาอากาศโทหญิงบุญยอร์ ทิมภิญญา,
นาวาอากาศตรีหญิงวิไลลักษณ์ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา*
- 56** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบหลอดเลือด (Management of Clients with Vascular Disorders)
ผศ. เรณู อัจฉาลี

15 ความผิดปกติของหัวใจและหลอดเลือด (Cardiac disorders)

- 57** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาโครงสร้างของหัวใจผิดปกติ (Management of Clients with Structural Cardiac Disorders)
ผศ. ดร. อุษาวดี อัสตรวิเศษ

- 58** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเต้นของหัวใจผิดจังหวะ (Management of Clients with Dysrhythmias)
ผศ. ดร. อุษาวดี อัสตรวิเศษ

- 59** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาหลอดเลือดหัวใจโตโรนารี (Management of Clients with CAD)
ดร. นภาพร วาณิชย์กุล

16 ความผิดปกติของระบบการหายใจ (Oxygenation Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบหายใจ (Anatomy and Physiology Review: The Respiratory System)
รศ. สมคิด ไพรัชนะพันธ์

- 60** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับปอด (Management of Clients with Parenchymal and Pleural Disorders)
ผศ. อรุณ นุรักษ์เช
- 61** การจัดการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของปอดอย่างเฉียบพลัน (Management of Clients with Acute Pulmonary Disorders)
ผศ. วรนุช เกียรติพงษ์ถาวร
- 62** ทรรศนะของภาวะการติดเชื้อ (Perspectives on Infectious Disorders)
อาจารย์อัสรา อารรณ์

17 ความผิดปกติของระบบปกป้อง: ระบบสังเคราะห์เม็ดเลือด (Protective Disorders: The Hematopoietic System)

- 63** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกัน (Management of Clients with Immune Disorders)
ผศ. คัดนางค์ นาคสวัสดิ์
- 64** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มอาการภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Management of Clients with Acquired Immuno Deficiency Syndrome)
ผศ. ธัญญลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์, อาจารย์ยิวชราภรณ์ เขียววัฒนา
- 65** การจัดการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวและมะเร็งต่อมน้ำเหลือง (Management of Clients with Leukemia and Lymphoma)
ผศ. ดร. จงจิต เสน่หา